

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 9 mei 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2017-015327 - gemeente Oldebroek
Activiteit : Herontwikkeling Merelstraat 11 t/m 25 te Hattemerbroek
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Deltawonen
Zaaknummer : 2017-015327

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Deltawonen, Veerallee 30, 8019 AD te Zwolle, hierna te noemen de aanvrager, van 7 november 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 7 november 2017 ontvingen wij een aanvraag van Deltawonen voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van de Gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang volksgezondheid en openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 13 maart 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 13 maart 2018 hebben verzocht.

Het plangebied ligt binnen 500 meter van Natura 2000-gebied Veluwe. Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project op het Natura 2000-gebied. Er is aangegeven dat er geen negatieve effecten zijn. De initiatiefnemer vraagt geen vergunning aan.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Deltawonen te Zwolle;

voor de soort, verbodsbepalingen en het wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soort, verboden en belang

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

A (Habitatrichtlijn) Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het project aan de Merelstraat 11 t/m 25 in Hattemerbroek, zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 maart 2020.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-015327.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-015327.

9. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Gewone dwergvleermuis.
10. De deskundige op het gebied van de Gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-015327. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

11. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 op pagina 6 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
12. De deskundige, zoals genoemd in voorschrift 9 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen, het ongeschikt maken van verblijfplaatsen en het strippend slopen van het gebouw.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het plangebied is gesitueerd in de noordoostelijke hoek van Hattemerbroek en betreft een appartementencomplex aan de Merelstraat 11 t/m 25. De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Sloop appartementencomplex;
- Nieuwbouw 5 of 6 grondgebonden woningen met bijgebouw.

De planning van de sloopwerkzaamheden is in het voorjaar van 2018 (april), waarbij rekening wordt gehouden met de kwetsbare winterperiode van vleermuizen. Daarnaast wordt rekening gehouden met de voorbereidende werkzaamheden van de asbestsanering.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Er is op 30 mei 2017 een quickscan uitgevoerd waarbij gericht gezocht is naar nestlocaties van vogels en verblijfplaatsen van beschermde soorten.

Nader onderzoek vleermuizen

Voor vleermuizen heeft een soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Vleermuisprotocol 2017. Voor het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

van vleermuizen zijn twee bezoeken uitgevoerd in de ochtend van 23 juni en 5 juli 2017. Het plangebied en omliggende gebied is systematisch fietsend of lopend doorkruist. Het onderzoek naar paar- en zomerverblijfplaatsen is middels twee ochtendbezoeken uitgevoerd op 18 augustus en 14 september 2017. Tijdens de bezoeken is het plangebied systematisch lopend doorkruist.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 1 zomerverblijfplaats van 2-5 Gewone dwergvleermuizen achter een boeiboord van de zuidoostelijke gevel. In 2016 is deze verblijfplaats ook aangetroffen als paarverblijfplaats;
- Mogelijk wordt het appartementencomplex tevens gebruikt als winterverblijfplaats door Gewone dwergvleermuizen doordat het gebouw mogelijk toegankelijke vorstvrije ruimtes heeft;
- Het plangebied fungeert in beperkte mate als foerageergebied voor Gewone dwergvleermuis.

Niet aangetroffen zijn:

- Kraam-, of paarverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis;
- Verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten;
- Nesten van Gierzwaluw of Huismus, deze zijn wel in de directe omgeving aanwezig;
- Andere beschermde soorten.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de sloopwerkzaamheden worden:

- 1 zomerverblijfplaats van 2-5 Gewone dwergvleermuizen beschadigd en vernield, en/of vleermuizen opzettelijk verstoord;
- een mogelijke winterverblijfplaats van Gewone dwergvleermuizen aangetast;
- geen essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen aangetast.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Planningstechnisch zal het gebouw is het niet mogelijk om buiten het broedseizoen te werken, daarom zal voorafgaand aan de sloop door een vogeldeskundige een controle op broedende vogels worden uitgevoerd. Daarmee wordt verstoring van broedende vogels voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat er geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de Gewone dwergvleermuis te voorkomen worden maatregelen voorgesteld.

De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel 2.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	Werken buiten de kwetsbare winterperiode van vleermuizen (slopen vanaf maart/april 2018) Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld De werkzaamheden worden begeleid door een ecologisch toezichthouder met kennis van vleermuizen	Plaatsen van 4 tijdelijke houtbetonnen vleermuiskasten in juni 2017. 2 vleermuiskasten bevinden zich aan de zuidelijke gevel van Merelstraat 9. De overige 2 vleermuiskasten zijn ieder aangebracht aan een boom in de directe omgeving van het plangebied, zie bijlage2	Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden (maart/april) worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door kozijnen, gevelpanelen en metselwerk te verwijderen/openen waardoor licht en tocht toegang krijgen tot de constructie Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Dit is met een vleermuisonderzoek in de avond Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - vooral nesten van broedvogels en verblijfplaatsen van vleermuizen - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder)	Aanbrengen van 4 kleine inmetselekasten (type Schwegler 1FR of 2FR) aan de kopgevels van de nieuwbouw. De kasten staan met elkaar in verbinding. De kasten worden op minimaal 3 m hoogte aangebracht, hebben een vrije aanvliegeroute en worden op diverse windrichtingen geplaatst De inmetselekasten worden onder begeleiding van een ecooloog aangebracht in de nieuw te bouwen woningen

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soort, de verboden en het belang zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het vleermuisonderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

De vleermuisonderzoeken hebben alleen in de vroege ochtend plaatsgevonden. Voor het waarnemen van de Laatvlieger zijn echter ook avondbezoeken nodig. Volgens het ecologisch bureau die het vleermuisonderzoek heeft uitgevoerd wordt de Laatvlieger niet verwacht op basis van de bouwstijl van het appartementencomplex. Verblijfplaatsen van laatvliegers zijn uit eerder uitgevoerde vleermuisonderzoeken rond het plangebied ook niet aangetroffen in de wijk.

Daarmee is voldoende gemotiveerd afgeweken van het Vleermuisprotocol. Tussen de eerste en tweede onderzoeksronde zaten 12 dagen, deze tussenperiode is suboptimaal, maar omdat de overige rondes wel met optimale tussenperiodes hebben plaatsgevonden gaan wij hiermee akkoord.

De tijdelijke vleermuiskasten zijn aangebracht in juni 2017, waardoor de gewenningstijd van 3 maanden in de actieve periode van vleermuizen reeds behaald is. De permanente inmetselekasten in de nieuwbouw worden aangebracht conform eisen uit het kennisdocument (BIJ12, 2017). De aanwezige bebouwing van Hattermerbroek is geschikt als (vaste) verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis. Tijdens eerder uitgevoerd onderzoek door het ecologische bureau in 2016 zijn in bebouwing in de directe omgeving van het plangebied meerdere verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. De omgeving is geschikt als foerageergebied door de aanwezigheid van tuinen en plantsoenen, agrarisch landschap buiten de kern van Hattermerbroek en bos, met name ten zuiden van de spoorlijn.

Door de uitvoering van het project is er wel sprake van een overtreding van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wnb, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en vernielen van rustplaatsen van de Gewone dwergvleermuis. Door het tijdig treffen van mitigerende maatregelen, blijft de functionaliteit van de verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis tijdens en na de werkzaamheden behouden.

De te slopen bebouwing is ongeschikt als broedbiotoop voor vogels, maar zekerheidshalve wordt het gebouw voorafgaand aan de sloop door een vogelkundige gecontroleerd op broedende vogels.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soort en verboden.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Alternatieve locaties ontbreken, omdat de sloop locatie gebonden is. Alternatieve inrichtingsplannen zijn geen optie. Er zijn geen mogelijkheden voor herontwikkeling van de locatie die geen (tijdelijke) verstoring teweegbrengen. Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor Gewone dwergvleermuis en eventuele broedvogels worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Een alternatieve planning is niet noodzakelijk. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor Gewone dwergvleermuis en eventueel aanwezige broedvogels. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor aanwezige vleermuizen geen voordelen.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Er is geen alternatieve locatie, wijze van uitvoering en periode voorhanden die minder negatieve effecten hebben op de Gewone dwergvleermuis.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

In de bebouwing is asbest aangetroffen in de gevels, de kozijnen en de vloeren. Ten behoeve van deze asbestverontreiniging wordt het terrein in het voorjaar van 2018 gesaneerd. Daar komt bij dat het huidige complex niet meer voldoet aan de huidige duurzaamheids- en milieueisen. Door vervanging van het appartementencomplex door nieuwbouw draagt dit project bij aan het Energieakkoord, waarin door meer dan 40 organisaties is afgesproken om woningen in 2020 te voorzien van een gemiddeld energielabel B. Ook sluiten de nieuwe woningen beter aan op het type woningen waar momenteel behoefte naar is. Het betreft levensloopbestendige woningen met voorzieningen op de begane grond in de kern van Hattemerbroek. Door de voorgenomen plannen vindt naast asbestsanering een verbetering van het woon- en leefklimaat plaats. Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af en dient het project het belang van de volksgezondheid.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
De landelijke staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis is ontleend aan het beschikbare kennisdocument (Bij12, 2017), uitgevoerd onderzoek (Louette et al. 2013) en de website van de Zoogdiervereniging. De landelijke staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis is beoordeeld als 'gunstig'. De populatie maakt onderdeel uit van een netwerk van allerlei kleine en grote subpopulaties in de bebouwde kom en het buitengebied van Hattemerbroek.

De lokale gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis is niet in het geding. Het verlies van verblijfplaatsen is van tijdelijke aard. Na realisatie van de plannen zijn nieuw foerageergebied en alternatieve verblijfplaatsen aanwezig. Tevens worden voor Gewone dwergvleermuis vervangende permanente voorzieningen gerealiseerd. Tijdelijke voorzieningen in de vorm van vleermuiskasten zijn reeds aangebracht.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis.

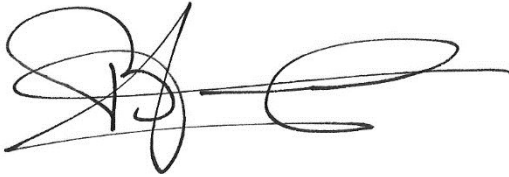
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Locaties voorzieningen Gewone dwergvleermuis

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1. Kaart ligging plangebied (rood omlijnd) in Hattemerbroek

BIJLAGE 2

Locatie voorzieningen Gewone dwergvleermuis

Figuur 2. Locaties tijdelijke vleermuiskasten (roze stippen)